

D Samenstellingen en afleidingen

15 Plaats de onderstreepte samenstellingen en afleidingen in de juiste kolom.

Een standvogel is een vogel die het hele jaar bij ons blijft.

Het zijn meestal zaadeters.

Zij vinden plaatselijk genoeg voedsel tijdens de winter.

Toevallig hadden ze voorbij winter weinig last van sneeuw.

samenstellingen	afleidingen
<u>standvogel</u>	<u>plaatselijk</u>
<u>zaadeters</u>	<u>toevallig</u>

E Lidwoorden, zelfstandige en bijvoeglijke naamwoorden

16 Vul deze zinnen aan met de juiste lidwoorden.

De ornitholoog vangt de overvliegende trekvogels met grote netten.

Hij neemt een klein vogeltje uit het grote net.

Vervolgens neemt hij de (een) genummerde ring en doet die aan de (een) poot van de vogel.

18 Omcirkel de eigennamen in de volgende reeks.

Tunesië – Spanje – roodborstje – merel – Zuid-Afrika – grasland – weide –

Schelde

F Het meervoud van zelfstandige naamwoorden

19 Schrijf de woordgroepen in het meervoud.

de volle voederplank: de volle voederplanken
de hongerige duif: de hongerige duiven
het olierijke zaad: de olierijke zaden
een lekkere kaas: de lekkere kazen
het mooie meesje: de mooie meesjes

G Zelfstandige naamwoorden en hun verkleinwoorden

20 Schrijf van de onderstreepte zelfstandige naamwoorden het verkleinwoord tussen de haakjes.

De koekoek legt zijn ei in het nest (nestje) van andere vogels (vogeltjes).

De eieren (eitjes) die al in het nest lagen, eet hij op.

Moeder vogel broedt nietsvermoedend voort.

Met één worm (wormpje) heeft het koekoeksjong niet genoeg.

Gelukkig helpt haar man (mannetje) wel bij het voederen.

I Verwijswoorden en signaalwoorden

22 Waarnaar verwijzen de verwijswoorden in de volgende zinnen?

De wintergast vertrekt in het voorjaar terug naar het noorden.

Hij vindt de zomer hier te warm.

De ganzen vliegen met duizenden naar hun thuisland om er te broeden.

Die zullen we pas volgend jaar weer kunnen bewonderen.

'hij' verwijst naar de wintergast

'die' verwijst naar de ganzen

24 Vervang de onderstreepte woorden door een verwijswoord. Kies uit: hij, hem, ze, die.

De distelvlinder en de atalanta (Ze) trekken naar warmere streken.

De trekkende vlindersoorten (Die) zien we in de zomer weer verschijnen.

Je kunt de trekvlinder (hem) herkennen aan zijn versleten vleugels.

De vlinder (Hij) zorgt voor nakomelingen en sterft dan.

25 Rubriceer de onderstreepte signaalwoorden.

Vogels merken dat de dagen korter worden, waardoor ze willen vertrekken.

Doortrekkers als de koperwiek blijven hier enkel om wat te eten.

Eerst zijn er maar enkele zwaluwen, nadien keren ze hopelijk allemaal terug.

Met behulp van radarbeelden kunnen wetenschappers de trekvogels volgen.

tijd of opsomming: eerst, nadien

middel: met behulp van

vergelijking of voorbeeld: als

oorzaak en gevolg: waardoor

29 Laat het zinsdeel weg dat antwoord geeft op het woord dat achter de zin staat. Schrijf de zin opnieuw.

Zonder aarzelen gooit de jonge koekoek de andere jongen overboord. (Hoe?)

De jonge koekoek gooit de andere jongen overboord.

Achter het schuurtje heeft de boerenzwaluw zijn nest gemaakt. (Waar?)

De boerenzwaluw heeft zijn nest gemaakt.

31 Deze zinsdelen staan door elkaar.

Maak twee verschillende zinnen met de gegeven zinsdelen.

zeldzaam - vele soorten dagvlinders - in ons land - zijn - geworden

Vele soorten dagvlinders zijn in ons land zeldzaam geworden.

In ons land zijn vele soorten dagvlinders zeldzaam geworden.

C Zinsdelen zoeken aan de hand van vraagwoorden

32 Schrijf op de stippellijnen een zinsdeel dat antwoord geeft op het vraagwoord dat tussen haakjes staat.

De toeristen vinden

Madeira (Wat?)

een leuk vakantieverblijf.

Mensen gaan tijdens de winter graag naar

warmer oorden (Waarheen?)

Zo bezorgen de ouders

hun kinderen (Aan wie?) een leuke vakantie.

D Zinsdelen benoemen

33 a Omcirkel het onderwerp.

b Kleur het werkwoord en de woorden die zeggen wat of hoe het onderwerp is of wordt **geel**

OF kleur de werkwoorden die vertellen wat het onderwerp doet of wat ermee gebeurt **groen**.

c Zet de persoonsvorm tussen schuine strepen.

d Onderstreep het zinsdeel waarin een antwoord gegeven wordt op een vraagwoord en schrijf dat vraagwoord eronder.

Je mag het schema gebruiken indien nodig.

In de winter gaan veel mensen een reisbrochure halen.

wanneer?

wat?

Na een slechte zomer willen ze heel vlug naar de zon.

wanneer?

hoe? waarheen?

Door de felle zon word ik bruin.

waardoor?

Mijn zus en ik gaan liever elke week naar een pretpark.

hoe? wanneer? waarheen?